DOMSTOLENS DOM

12. juli 2001 *

I de forenede sager C-302/99 P og C-308/99 P,

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved G. Marenco og K. Wiedner, som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg,

Den Franske Republik ved K. Rispal-Bellanger og F. Million, som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg,

appellanter,

støttet af:

Kongeriget Spanien ved R. Silva de Lapuerta, som befuldmægtiget, og med valgt adresse i Luxembourg,

intervenient i appelsagerne,

* Processprog: fransk.

angående appel af dom afsagt den 3. juni 1999 af De Europæiske Fællesskabers Ret i Første Instans (Tredje Udvidede Afdeling) i sag T-17/96, TF1 mod Kommissionen (Sml. II, s. 1757), hvori der er nedlagt påstand om delvis ophævelse af denne dom,

den anden part i appelsagen:

Télévision française 1 SA (TF1), Paris (Frankrig), ved avocats G. Vandersanden, J.-P. Hordies og A. Maqua, og med valgt adresse i Luxembourg,

sagsøgt i første instans,

har

DOMSTOLEN

sammensat af præsidenten, G.C. Rodríguez Iglesias, afdelingsformændene C. Gulmann, A. La Pergola, M. Wathelet og V. Skouris og dommerne D.A.O. Edward, J.-P. Puissochet, P. Jann, L. Sevón (refererende dommer), R. Schintgen, F. Macken, N. Colneric, S. von Bahr, J.N. Cunha Rodrigues og C.W.A. Timmermans,

generaladvokat: J. Mischo
justitssekretær: afdelingschef D. Louterman-Hubeau,

på grundlag af retsmøderapporten,

efter at der i retsmødet den 30. januar 2001 er afgivet mundtlige indlæg af Kommissionen ved G. Marenco og K. Wiedner, af Den Franske Republik ved G. de Bergues, som befuldmægtiget, og F. Million, af Kongeriget Spanien ved R. Silva de Lapuerta og af Télévision française 1 SA (TF1) ved advokaterne G. Vandersanden og J.-P. Hordies,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 8. marts 2001,

afsagt følgende

Dom

1 Ved stævning indleveret til Domstolens Justitskontor den 10. august 1999 har Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber iværksat appel i medfør af artikel 49 i EF-statutten for Domstolen til prøvelse af dom afsagt den 3. juni 1999 af Retten i Første Instans (Tredje Udvidede Afdeling) i sag T-17/96, TF1 mod Kommissionen (Sml. II, s. 1757, herefter »den anfægtede dom«) (sag C-302/99 P).

2 Ved stævning indleveret til Domstolens Justitskontor den 13. august 1999 har Den Franske Republik iværksat appel i medfør af samme bestemmelse i EF-statutten for Domstolen til prøvelse af den samme dom fra Retten (sag C-308/99 P).

Faktiske omstændigheder og den anfægtede dom

3 Det fremgår af den anfægtede dom, at sagsøgeren i første instans, Télévision française 1 SA (herefter »TF1«), som er en privat fjernsynsstation, den 10. marts 1993 indgav en klage til Kommissionen over finansierings- og driftsvilkårene for France-Télévision's stationer. Det er ubestridt, at det udtrykkeligt blev gjort gældende i klagen, at der forelå en tilsidesættelse af EF-traktatens artikel 85 (nu artikel 81 EF), EF-traktatens artikel 90, stk. 1 (nu artikel 86, stk. 1, EF), og EF-traktatens artikel 92 (efter ændring nu artikel 87 EF), og at disse traktatbestemmelser blev direkte nævnt.

4 Ved skrivelse af 3. oktober 1998 anmodede TF1 udtrykkeligt Kommissionen om at »tage stilling og træffe foranstaltninger vedrørende de kritikpunkter, som var fremført i klagen« af 10. marts 1993, idet sagsøgeren, om nødvendigt, fremsatte en opfordring til den herom.

5 Ved skrivelse af 11. december 1995 meddelte Kommissionen TF1, at dens klage stadig var under behandling.

6 Den 2. februar 1996 anlagde TF1 sag ved Retten, hvorunder den i medfør af EF-traktatens artikel 175, stk. 3 (nu artikel 232, stk. 3, EF), nedlagde påstand principalt om, at det blev fastslået, at Kommissionen har tilsidesat sine forpligtelser efter traktaten ved at undlade at tage stilling til den klage, TF1 har indgivet til Kommissionen, subsidiært i medfør af EF-traktatens artikel 173, stk. 4 (efter ændring nu artikel 230, stk. 4, EF), påstand om annullation af den beslutning om afvisning af klagen, som hævdedes at være indeholdt i Kommissionens skrivelse af 11. december 1995.

7 Under sagen fremsendte Kommissionen til sagens akter en kopi af en skrivelse af 15. maj 1997, som den havde tilsendt TF1 i henhold til artikel 6 i Kommissionens forordning nr. 99/63/EØF af 25. juli 1963 om udtalelser i henhold til artikel 19, stk. 1 og 2, i Rådets forordning nr. 17 (EFT 1963-1964, s. 42). Ved denne skrivelse underrettede Kommissionen TF1 om, at den i betragtning af de oplysninger, som den rådede over, ikke fandt at kunne give selskabet medhold i klagen, hvori EF-traktatens artikel 85 og 86 (nu artikel 82 EF) hævdedes at være tilsidesat. Ved samme skrivelse opfordrede Kommissionen TF1 til at fremsætte sine bemærkninger inden to måneder efter den 15. maj 1997. Kommissionen tilføjede i skrivelsen, at den efter en gennemgang af anbringenderne om, at traktatens artikel 90 var tilsidesat, ikke fandt det dokumenteret, at de påklagede forhold udgjorde en overtrædelse af denne traktatbestemmelse.

8 Vedrørende passivitetspåstanden fastslog Retten i den anfægtede doms præmis 57, at den måtte tages under realitetsbehandling, i det omfang den vedrørte Kommissionens undladelse af at træffe foranstaltninger i medfør af traktatens artikel 90.

9 Retten undersøgte endvidere i den anfægtede doms præmis 99-103, i hvilket omfang Kommissionens skrivelse af 15. maj 1997 udgjorde en stillingtagen i traktatens artikel 175, stk. 2's forstand, hvorved Kommissionens passivitet blev bragt til ophør, og derved medførte, at genstanden for passivitetspåstanden bortfaldt, for så vidt den vedrørte Kommissionens undladelse af at træffe foranstaltninger i henhold til traktatens artikel 90.

10 Retten konkluderede i den anfægtede doms præmis 103, at nævnte skrivelse udgjorde en sådan stillingtagen, hvorfor det ikke længere var fornødent at træffe afgørelse vedrørende passivitetspåstanden, i det omfang det hermed ønskedes fastslået, at Kommissionen retsstridigt havde undladt at træffe foranstaltninger i henhold til traktatens artikel 90.

11 Endvidere fastslog Retten i den anfægtede doms præmis 110, at Den Franske Republik skulle bære sine egne omkostninger i overensstemmelse med artikel 87,

stk. 4, i Rettens procesreglement. Retten pålagde desuden Den Franske Republik at betale TF1 de omkostninger, som den havde forvoldt denne ved sin intervention.

12 Den anfægtede doms konklusion lyder:

»1) Kommissionen har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til EF-traktaten ved at undlade at vedtage en beslutning om den del af Télévision française 1 SA's klage af 10. marts 1993, som vedrørte statsstøtte.

2) Det er ufornødent at træffe afgørelse vedrørende passivitetspåstanden, i det omfang den er rettet mod Kommissionens undladelse af at træffe foranstaltninger i henhold til EF-traktatens artikel 85 (nu artikel 81 EF) og EF-traktatens artikel 90 (nu artikel 86 EF).

3) Sagen afvises i det omfang, den er rettet mod Kommissionens undladelse af at træffe foranstaltninger i henhold til EF-traktatens artikel 86 (nu artikel 82 EF).

4) Det er ufornødent at træffe afgørelse vedrørende den subsidiære påstand om annullation.

5) Kommissionen bærer sine egne omkostninger og betaler sagsøgerens omkostninger, bortset fra de omkostninger, Den Franske Republik har forvoldt sagsøgeren ved sin intervention.

6) Den Franske Republik bærer sine egne omkostninger og betaler de omkostninger, den har forvoldt sagsøgeren ved sin intervention.«

Sagen for Domstolen

13 Under appelsagen har Kommissionen rejst indsigelse mod den anfægtede dom, i det omfang TF1's passivitetspåstand herved fremmes til realitetsbehandling med hensyn til Kommissionens undladelse af at træffe foranstaltninger i henhold til traktatens artikel 90. Kommissionens påstand lyder nærmere:

— Den anfægtede dom ophæves, i det omfang TF1's passivitetspåstand herved fremmes til realitetsbehandling med hensyn til Kommissionens undladelse af at træffe foranstaltninger i henhold til traktatens artikel 90.

— TF1's passivitetspåstand afvises, i det omfang den vedrører Kommissionens undladelse af at træffe foranstaltninger i henhold til traktatens artikel 90.

— TF1 tilpligtes at betale appelsagens omkostninger, og Domstolen træffer fornyet afgørelse vedrørende omkostningerne i sagen ved Retten, således at Kommissionen betaler sagens omkostninger forholdsmæssigt i overensstemmelse med appelsagens udfald.

14 Ved kendelse af 8. november 1999 har Domstolens præsident givet Kongeriget Spanien tilladelse til at intervenere til støtte for Kommissionens påstande. I sit

skriftlige indlæg har intervenienten nedlagt påstand om, at der gives Kommissionen medhold i appelsagen, og at punkt 2 i den anfægtede doms konklusion ophæves, i det omfang passivitetspåstanden vedrørende Kommissionens undladelse af at træffe foranstaltninger i henhold til traktatens artikel 90 fremmes til realitetsbehandling.

15 I sag C-302/99 P har TF1 nedlagt følgende påstande:

— Kommissionens appel forkastes.

— Afgørelsen om at fremme TF1's passivitetspåstand vedrørende Kommissionens undladelse af at træffe foranstaltninger i henhold til traktatens artikel 90, stk. 3, stadfæstes.

— Kommissionen tilpligtes at betale omkostningerne under sagen for Domstolen tillige med omkostningerne under sagen for Retten.

16 Under appelsagen har Den Franske Republik nedlagt påstand om ophævelse af den anfægtede dom, dels i det omfang TF1's passivitetspåstand fremmes til realitetsbehandling ved domskonklusionens punkt 2, for så vidt den vedrører Kommissionens undladelse af at træffe foranstaltninger i henhold til traktatens artikel 90, dels i det omfang Den Franske Republik ved domskonklusionens punkt 6 som intervenient tilpligtes at betale de omkostninger, den har forvoldt TF1 ved sin intervention. Den Franske Republik har endvidere nedlagt påstand om, at TF1 tilpligtes at betale omkostningerne under sagen for Domstolen, og at der træffes fornyet afgørelse vedrørende omkostningerne under sagen for Retten.

17 Ved kendelse af 8. november 1999 har Domstolens præsident givet Kongeriget Spanien tilladelse til at indtræde i sagen til støtte for Den Franske Republiks påstande. Endvidere har Kongeriget Spanien nedlagt påstand om ophævelse af punkt 2 og 6 i den anfægtede doms konklusion.

18 I sag C-308/99 P har TF1 nedlagt følgende påstande:

— Den Franske Republiks appel forkastes.

— Den anfægtede dom stadfæstes.

— Den Franske Republik tilpligtes at betale sagens omkostninger.

19 I samme sag har Kommissionen nedlagt følgende påstande:

— Den anfægtede dom ophæves, i det omfang TF1's passivitetspåstand fremmes til realitetsbehandling med hensyn til Kommissionens undladelse af at træffe foranstaltninger i henhold til traktatens artikel 90.

— TF1's passivitetspåstand afvises, i det omfang den vedrører Kommissionens undladelse af at træffe foranstaltninger i henhold til traktatens artikel 90.

— Den anfægtede dom ophæves, i det omfang Den Franske Republik herved tilpligtes at betale de omkostninger, den har forvoldt TF1 ved sin intervention.

— TF1 tilpligtes at betale appelsagens omkostninger, og Domstolen træffer fornyet afgørelse vedrørende omkostningerne i sagen for Retten, således at:

— Kommissionen betaler sagens omkostninger forholdsmæssigt i overensstemmelse med appelsagens udfald.

— De omkostninger, Den Franske Republik har forvoldt Kommissionen og TF1 ved sin intervention, fordeles forholdsmæssigt mellem disse i overensstemmelse med appelsagens udfald.

20 Ved kendelse afsagt af Domstolens præsident den 17. november 2000 er sagerne C-302/99 P og C-308/99 P blevet forenet med henblik på den mundtlige forhandling og dommen.

Påstandene i appelsagen om ophævelse af den anfægtede dom, i det omfang TF1's passivitetspåstand fremmes til realitetsbehandling med hensyn til Kommissionens undladelse af at træffe foranstaltninger i henhold til traktatens artikel 90

21 Til støtte for påstanden om ophævelse af punkt 2 i den anfægtede doms konklusion, hvorved Retten ifølge den franske regering stiltiende anerkender, at TF1's passivitetspåstand kan realitetsbehandles, for så vidt den er rettet mod

Kommissionens undladelse af at træffe foranstaltninger i henhold til traktatens artikel 90, anfører regeringen, at dette punkt i domskonklusionen må fortolkes på baggrund af de præmisser i den anfægtede dom, som er nødvendige for at forstå den rette betydning af konklusionen.

22 Efter regeringens opfattelse bekræfter såvel konklusionens punkt 2 som — om nødvendigt — den anfægtede doms præmis 48-57, at regeringen i det hele ikke har fået medhold på dette punkt i den forstand, hvori dette udtryk forstås i artikel 49 i EF-statutten for Domstolen, hvorfor regeringen må være berettiget til at anfægte denne del af Rettens dom under en appelsag.

23 Også Kommissionen har nedlagt påstand om ophævelse af den anfægtede dom, i det omfang det herved anerkendes, at TF1's passivitetspåstand kan realitetsbehandles ved Retten i henhold til traktatens artikel 175, stk. 3.

24 Vedrørende det anførte bemærkes, at ifølge artikel 49, stk. 1, i EF-statutten for Domstolen kan der iværksættes appel »af afgørelser, hvorved den pågældende sagsbehandling ved Retten er blevet afsluttet, samt af afgørelser, der afgør en del af en sags realitet, eller hvorved der tages stilling til en formalitetsindsigelse vedrørende Rettens kompetence eller en påstand om afvisning af sagen«.

25 Den afgørelse, hvorved den pågældende sags behandling ved Retten er blevet afsluttet i det foreliggende tilfælde i den forstand, hvori dette udtryk anvendes i nævnte bestemmelse i EF-statutten for Domstolen — og hvilken afgørelse den franske regering udtrykkeligt har henvist til i appellen, nemlig punkt 2 i den anfægtede doms konklusion — er den afgørelse, hvorved Retten fastslog, at det var ufornødent at træffe afgørelse vedrørende passivitetspåstanden, i det omfang den vedrørte Kommissionens undladelse af at træffe foranstaltninger i henhold til traktatens artikel 90.

26 De præmisser, som danner grundlag for denne afgørelse, er den anfægtede doms præmis 99-103, der vedrører spørgsmålet om, hvorvidt søgsmålets genstand bortfalder, fordi Kommissionen har taget stilling.

27 Da disse præmisser i sig selv i tilstrækkelig grad begrunder Rettens afgørelse, er det under alle forhold uden betydning for den anfægtede doms konklusion, om de præmisser i dommen vedrørende realitetspåkendelsen af TF1's passivitetspåstand, som Kommissionen og Den Franske Republik anfægter, måtte være behæftet med fejl.

28 Det fremgår nemlig af Domstolens faste praksis, at når den fastslår, at det er ufornødent at træffe afgørelse i en sag, hvis genstand er bortfaldet, er det unødvendigt at undersøge, om samme sag kan antages til realitetsbehandling (jf. bl.a. dom af 24.11.1992, forenede sager C-15/91 og C-108/91, Buckl m.fl. mod Kommissionen, Sml. I, s. 6061, præmis 14-17, samt kendelse af 10.6.1993, sag C-41/92, The Liberal Democrats mod Parlamentet, Sml. I, s. 3153, præmis 4).

29 Det følger af det anførte, at da det anbringende, som Kommissionen og Den Franske Republik har fremført til støtte for deres påstande vedrørende punkt 2 i den anfægtede doms konklusion, er irrelevant, må appellerne forkastes på dette punkt.

Den Franske Republiks påstande i appelsagen, i det omfang punkt 6 i den anfægtede doms konklusion anfægtes

30 Den Franske Republik har nedlagt påstand om ophævelse af punkt 6 i den anfægtede doms konklusion, hvorved Retten pålagde den at bære sine egne omkostninger og at betale de omkostninger, den har forvoldt TF1 i første instans ved sin intervention.

31 I så henseende er det tilstrækkeligt at bemærke, at når alle de øvrige anbringender under en appelsag forkastes, er det fast retspraksis, at en påstand om, at Rettens afgørelse vedrørende sagsomkostningerne er retsstridig, må afvises i medfør af artikel 51, stk. 2, i EF-statutten for Domstolen. Ifølge denne bestemmelse kan der ikke iværksættes appel alene til forandring af afgørelser om sagsomkostningerne eller disses størrelse (jf. bl.a. dom af 14.9.1995, sag C-396/93 P, Henrichs mod Kommissionen, Sml. I, s. 2611, præmis 66, og kendelse af 13.12.2000, sag C-44/00 P, Sodima mod Kommissionen, Sml. I, s. 11231, præmis 93).

Sagsomkostninger

32 I henhold til procesreglementets artikel 69, stk. 2, som ifølge artikel 118 finder tilsvarende anvendelse i appelsager, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. Da TF1 har nedlagt påstand om, at Kommissionen tilpligtes at betale sagens omkostninger, og da Kommissionen har tabt sag C-302/99 P, bør den betale appelsagens omkostninger.

33 Ifølge samme bestemmelse i procesreglementet bør Den Franske Republik tilpligtes at betale omkostningerne i sag C-308/99 P, da den har tabt denne sag.

34 Ifølge procesreglementets artikel 69, stk. 4, første afsnit, bærer medlemsstater og institutioner, der er indtrådt i en sag, deres egne omkostninger. I overensstemmelse med denne bestemmelse bør Kongeriget Spanien bære sine egne omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

DOMSTOLEN

1) Appellerne forkastes.

2) Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber betaler omkostningerne i sag C-302/99 P.

3) Den Franske Republik betaler omkostningerne i sag C-308/99 P.

4) Kongeriget Spanien bærer sine egne omkostninger i de to sager.

Rodríguez Iglesias	Gulmann	La Pergola
Wathelet	Skouris	Edward
Puissochet	Jann	Sevón
Schintgen	Macken	Colneric
von Bahr	Cunha Rodrigues	Timmermans

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 12. juli 2001.

R. Grass — G.C. Rodríguez Iglesias

Justitssekretær — Præsident